

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การใช้สารสนเทศของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศ และปัญหาการใช้สารสนเทศ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น ในด้านวัตถุประสงค์การใช้ แหล่งสารสนเทศที่ใช้ เนื้อหาสารสนเทศ และภาษาของสารสนเทศที่ใช้

สมมติฐานของการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่นที่มีระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ขนาดของโรงเรียนที่บริหาร และตำแหน่งแตกต่างกัน มีการใช้สารสนเทศที่แตกต่างกัน

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 190 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 40 คน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จำนวน 86 คน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 64 คน

การนำเสนอข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ สรุปผลการวิจัย ผลการทดสอบสมมติฐาน อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย ร้อยละ 93.7 และเพศหญิง ร้อยละ 6.3

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด ร้อยละ 42.1 รองลงมา มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 37.9 และอายุต่ำกว่า 30 ปีมีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.2 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน ร้อยละ 90.0 รองลงมาคือปริญญาโท ร้อยละ 10.0 และไม่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาโท นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมี ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6-10 ปี มากที่สุด ร้อยละ 60.0 รองลงมา คือ ระหว่าง 11-15 ปี ร้อยละ 30.0 ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 7.9 และ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 2.1 ตามลำดับ และยังพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการมากที่สุด ร้อยละ 53.1 รองลงมาคือ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ร้อยละ 21.1 ผู้อำนวยการ ร้อยละ 13.1 ผู้ช่วยครูใหญ่ ร้อยละ 5.8 อาจารย์ใหญ่ ร้อยละ 5.3 และครูใหญ่ ร้อยละ 1.6

เมื่อพิจารณาจากขนาดของโรงเรียนยังพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่พบว่าไม่มีผู้บริหารที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และโรงเรียนขนาดกลางไม่มีผู้บริหารที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี เมื่อพิจารณาจากระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ไม่มีผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็กไม่มีผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 15 ปีขึ้นไป และ เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งพบว่าทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลาง มีเฉพาะผู้บริหาร ที่ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการเท่านั้น ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า มีผู้บริหาร ที่ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่เท่านั้น

1.2 การใช้สารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น

การใช้สารสนเทศของผู้บริหาร จำแนกเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) และเมื่อพิจารณาการใช้สารสนเทศของผู้บริหารตามวัตถุประสงค์เป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก 4 รายการ ดังนี้คือเพื่อการเลื่อนตำแหน่ง เพื่อการเลื่อนระดับ เพื่อติดตามข่าวสารข้อมูลใหม่ ๆ และเพื่อความบันเทิง ($\bar{X} = 3.89, 3.87, 3.78$ และ 3.51 ตามลำดับ) และพบว่ามีวัตถุประสงค์การใช้ระดับปานกลาง 8 รายการคือ เพื่อศึกษาต่อ/ศึกษาเพิ่มเติม เพื่อ

นำไปสนทนากับคนอื่น เพื่อการสอน/ฝึกอบรม เพื่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ เพื่ออบรม/ประชุม/สัมมนา เพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อการบรรยายทางวิชาการ และเพื่อเขียนบทความทางวิชาการตามลำดับ ($\bar{X} = 3.41, 3.23, 2.89, 2.89, 2.89, 2.78, 2.56$ และ 2.54 ตามลำดับ) ส่วนวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.23$)

ด้านช่วงเวลาในการใช้สารนิเทศ พบว่า ผู้บริหารใช้สารนิเทศในช่วงเวลาต่าง ๆ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$) เมื่อพิจารณาช่วงเวลาในการใช้แต่ละช่วง พบว่า ผู้บริหารใช้สารนิเทศในวันหยุดมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) และใช้สารนิเทศในระดับปานกลางใน 6 ช่วงเวลา คือ หลังเลิกงาน ก่อนนอน ก่อนอาหารเช้า เวลากลางวัน ตอนเช้าก่อนไปทำงาน และขณะรับประทานอาหาร ($\bar{X} = 3.36, 3.22, 3.04, 2.93, 2.78$ และ 2.62 ตามลำดับ) และพบว่า ผู้บริหารใช้สารนิเทศในระดับน้อยคือช่วงขณะปฏิบัติงาน และขณะเดินทางมาทำงาน ($\bar{X} = 2.34$ และ 2.19 ตามลำดับ)

ด้านแหล่งสารนิเทศ พบว่า ผู้บริหารใช้แหล่งสารนิเทศทั้ง 4 แหล่งในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) คือใช้แหล่งสารนิเทศประเภทอื่น ๆ (เอกสารการประชุม/สัมมนา เอกสารการฝึกอบรม/ดูงาน การชมนิทรรศการ เอกสารการสำรวจ/วิจัย) แหล่งสารนิเทศประเภทสื่อ แหล่งสารนิเทศประเภทบุคคล และแหล่งสารนิเทศสถานที่ ($\bar{X} = 3.25, 3.12, 2.87$ และ 2.51 ตามลำดับ)

ด้านเนื้อหาสารนิเทศ พบว่า ผู้บริหารใช้สารนิเทศด้านเนื้อหา และภาษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69$ และ 2.93 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาเนื้อหาของสารนิเทศที่ผู้บริหารใช้ จำนวน 31 รายการผู้บริหารใช้อยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ สารนิเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีการจูงใจ/หลักมนุษยสัมพันธ์ เนื้อหาเกี่ยวกับจิตวิทยาการศึกษา และเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารการศึกษา ($\bar{X} = 2.93, 2.92$ และ 2.80 ตามลำดับ)

ส่วนภาษาของสารนิเทศที่ผู้บริหารใช้มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 2.87, 2.98$ ตามลำดับ)

และเมื่อพิจารณาการใช้สารนิเทศของผู้บริหารจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหาร ของสารนิเทศในแต่ละด้านปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 การใช้สารนิเทศของผู้บริหาร จำแนกตามระดับการศึกษา

1) ด้านวัตถุประสงค์ พบว่า ผู้บริหารที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศอยู่ในระดับมาก 9 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ เพื่อการเลื่อนตำแหน่ง เพื่อความบันเทิง เพื่อติดตามข่าวสารข้อมูลใหม่ ๆ ($\bar{X} = 4.02, 3.95$, และ 3.87 ตามลำดับ) ส่วนผู้บริหารที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท

พบว่า มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศอยู่ในระดับมาก 4 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือเพื่อติดตามข่าวสารข้อมูลใหม่ ๆ ความบันเทิง และเพื่อการเลื่อนระดับ ($\bar{X} = 3.89, 3.66$, และ 3.55 ตามลำดับ)

2) ด้านช่วงเวลาในการใช้สารนิเทศ พบว่า ผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้สารนิเทศในระดับปานกลาง ใน 2 ช่วงเวลา คือ หลังเลิกงาน และก่อนนอน ($\bar{X} = 3.11$ และ 2.80 ตามลำดับ) ส่วนช่วงเวลาอื่น ๆ มีการใช้ในระดับน้อย ส่วนผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศระดับปานกลางใน 4 ช่วงเวลา คือ หลังเลิกงาน ขณะรับประทานอาหาร ก่อนนอน และตอนเช้าก่อนไปทำงาน ($\bar{X} = 3.17, 2.78, 2.75$, และ 2.71 ตามลำดับ) ส่วนช่วงเวลาอื่นพบว่า มีการใช้ในระดับน้อย

3) ด้านแหล่งสารนิเทศ พบว่า ผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้แหล่งสารนิเทศทุกแหล่งในระดับปานกลาง คือ แหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสถานที่ แหล่งสารนิเทศประเภทสื่อ และแหล่งสารนิเทศประเภทอื่น ๆ (เอกสารการประชุม/สัมมนา/เอกสารการฝึกอบรม/คู่มือ งาน การชมนิทรรศการ เอกสารการสำรวจ/วิจัย) ($\bar{X} = 3.16, 3.17, 2.87$ และ 2.69 ตามลำดับ) ส่วนผู้บริหารระดับปริญญาโท พบว่า ใช้แหล่งสารนิเทศ 3 แหล่งในระดับปานกลางดังนี้คือ แหล่งสารนิเทศประเภทสื่อ แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ และ แหล่งสารนิเทศสถานที่ ($\bar{X} = 2.74, 2.58$ และ 2.52 ตามลำดับ) และใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.46$)

เมื่อพิจารณาตามรายละเอียดแต่ละด้านพบว่า ในเรื่องการใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลนั้นผู้บริหารระดับปริญญาตรีใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลในระดับมาก 2 แหล่งคือ เพื่อน/ผู้ร่วมงาน และหัวหน้างาน/หมวด/ฝ่าย ($\bar{X} = 3.96$ และ 3.54 ตามลำดับ) ใช้ระดับปานกลาง 4 แหล่งได้แก่ ประสบการณ์ตนเอง ผู้บังคับบัญชา บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และผู้บริหารโรงเรียนอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.46, 3.22, 3.09$ และ 3.06 ตามลำดับ) และใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลในระดับน้อย 2 แหล่งคือ สิกขานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญในระดับค่าคะแนนเท่ากัน ($\bar{X} = 2.29$)

ส่วนผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลในระดับปานกลาง 3 แหล่งคือ สิกขานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญ และบรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ($\bar{X} = 3.21, 2.99$ และ 2.53 ตามลำดับ) ใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ นอกจากนั้นในระดับน้อย

การใช้แหล่งสารนิเทศสถานที่พบว่า ผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้แหล่งสารสถานที่ในระดับปานกลางทุกแหล่ง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรกคือ ใช้ศูนย์ข้อมูลโรงเรียน ห้องสมุดมหาวิทยาลัย และสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ($\bar{X} = 3.46, 3.29$ และ 3.24 ตามลำดับ) ส่วนผู้บริหารระดับปริญญาโทใช้แหล่งสารนิเทศสถานที่ในระดับปานกลาง 3 แหล่งคือ ห้องสมุด

โรงเรียนกับห้องสมุดมหาวิทยาลัยเท่ากันซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 2.62$) และห้องสมุดประชาชน ($\bar{X} = 2.59$) และใช้แหล่งสารนิเทศสถานที่ในระดับน้อย 3 รายการคือ ศูนย์ข้อมูลโรงเรียน สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด และหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ ($\bar{X} = 2.49, 2.44$ และ 2.38 ตามลำดับ)

การใช้แหล่งสารนิเทศประเภทสื่อ พบว่า ผู้บริหารระดับปริญญาตรีใช้แหล่งสารนิเทศประเภทสื่อทุกแหล่งในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ รายงานโรงเรียน/สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด รายงานงบประมาณ และบทความวารสารที่เท่ากับข้อมูลสถิติต่าง ๆ ($\bar{X} = 2.98, 2.94$ และ 2.93 ตามลำดับ) ส่วนผู้บริหารระดับปริญญาโทพบว่าใช้แหล่งสารนิเทศประเภทสื่อทุกแหล่งในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรก คือ สิ่งพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ หนังสือพิมพ์ และข้อมูลสถิติต่าง ๆ ที่เท่ากับพระราชบัญญัติ/ศกฏระเบียบ/ศกฏกระทรวง ($\bar{X} = 2.87, 2.83$ และ 2.79 ตามลำดับ)

การใช้แหล่งสารนิเทศประเภทอื่น ๆ พบว่า ผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้แหล่งสารนิเทศประเภทอื่น ๆ ทุกแหล่งในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ เอกสารการประชุม/สัมมนา เอกสารการสำรวจ/วิจัย และการชมนิทรรศการ ($\bar{X} = 2.87, 2.71$ และ 2.70 ตามลำดับ) ส่วนผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทใช้แหล่งสารนิเทศประเภทอื่น ๆ ในระดับปานกลาง 3 แหล่ง คือ เอกสารการประชุมสัมมนา และเอกสารการฝึกอบรม/ดูงานซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 2.62$) และการชมนิทรรศการ ($\bar{X} = 2.59$) และใช้แหล่งสารนิเทศประเภทอื่น ๆ ในระดับน้อยคือ เอกสารการสำรวจ/วิจัย ($\bar{X} = 2.49$)

4) ด้านเนื้อหาสารนิเทศ พบว่า ผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก 3 รายการคือการใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมทางการศึกษา การบริหารงานสวัสดิการ และทฤษฎีการจูงใจ/หลักมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.91, 3.74$ และ 3.64 ตามลำดับ) และใช้เนื้อหาสารนิเทศในระดับน้อย 4 รายการคือการวิเคราะห์และตอบสนองนโยบายฯ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ ระเบียบกระทรวงว่าด้วยการลา และการบริหารงานอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 2.30, 2.38$ และ 2.26 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก 5 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ ทฤษฎีการจูงใจ/หลักมนุษยสัมพันธ์ การใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมทางการศึกษา และทฤษฎีการบริหารการศึกษา ($\bar{X} = 3.88, 3.87$ และ 3.75 ตามลำดับ) และใช้ในระดับน้อย 4 รายการ คือ การวิเคราะห์และตอบสนองนโยบายฯ พระราชกฤษฎีกาให้จ่ายเดินทางซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับการบริหารงานอาคารสถานที่ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู ($\bar{X} = 2.38, 2.23$ และ 2.25 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

5) ด้านภาษาของสารนิเทศ พบว่าผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีใช้สารนิเทศภาษาไทย และภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$ และ 3.65 ตามลำดับ) ผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทใช้สารนิเทศภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.25$ และ 3.66 ตามลำดับ)

1.2.2 การใช้สารนิเทศของผู้บริหาร จำแนกตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

1) ด้านวัตถุประสงค์ พบว่า ผู้บริหารดำรงตำแหน่ง ต่ำกว่า 5 ปี มีวัตถุประสงค์ในการใช้ทุกรายการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของวัตถุประสงค์ในการใช้ 3 อันดับแรกได้แก่ เพื่อการฝึกอบรม / ประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาต่อ และเพื่อการสอน/ฝึกอบรม ($\bar{X} = 3.21, 3.14$ และ 3.07 ตามลำดับ)

ส่วนผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 6-10 ปี มีวัตถุประสงค์การใช้สารนิเทศในระดับมาก 3 รายการได้แก่ เพื่อศึกษาต่อ เพื่อการสอน / ฝึกอบรม และเพื่อความบันเทิง ($\bar{X} = 3.72, 3.53$ และ 3.51 ตามลำดับ) มีวัตถุประสงค์ในการใช้ในระดับปานกลาง 6 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ เพื่อนำไปสนทนากับคนอื่น ($\bar{X} = 3.26$) เพื่อการบรรยายทางวิชาการ เพื่อพัฒนาตนเอง และเพื่อติดตามข่าวสารข้อมูลใหม่ ๆ ($\bar{X} = 3.23$) เพื่ออบรม/ประชุม/สัมมนา ($\bar{X} = 2.92$) และมีวัตถุประสงค์การใช้ในระดับน้อย 4 รายการคือเพื่อการเลื่อนระดับ เพื่อการวิจัย เพื่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ และเพื่อการเลื่อนตำแหน่ง ($\bar{X} = 2.44, 2.38, 2.28$ และ 2.25 ตามลำดับ)

ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง 11-15 ปี มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศระดับปานกลาง 11 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือเพื่อการสอน/ฝึกอบรม เพื่อการอบรม/ประชุม/สัมมนา และเพื่อศึกษาต่อ/ศึกษาเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.08, 3.06$ และ 3.04 ตามลำดับ) มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศในระดับน้อย 2 รายการคือเพื่อการวิจัย และเพื่อการเลื่อนตำแหน่ง ($\bar{X} = 2.48$, และ 2.48 ตามลำดับ)

ผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 15 ปีขึ้นไป พบว่า มีวัตถุประสงค์การใช้สารนิเทศในระดับมาก 3 รายการคือ เพื่อศึกษาต่อ/ศึกษาเพิ่มเติม เพื่อความบันเทิง และเพื่อการสอน/ฝึกอบรม ($\bar{X} = 3.78, 3.69$ และ 3.64 ตามลำดับ) มีวัตถุประสงค์การใช้ในระดับปานกลาง 7 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกได้แก่ เพื่อนำไปสนทนากับคนอื่น เพื่อการบรรยายทางวิชาการ และเพื่อติดตามข่าวสารข้อมูลใหม่ ๆ ($\bar{X} = 3.34, 3.32$ และ 3.27 ตามลำดับ) และมีวัตถุประสงค์ในการใช้ในระดับน้อย 2 รายการคือ เพื่อการวิจัย และ เพื่อการเลื่อนระดับ ($\bar{X} = 2.30$ และ 2.29 ตามลำดับ) และในระดับน้อยที่สุด 1 รายการคือเพื่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ ($\bar{X} = 1.36$)

2) ด้านช่วงเวลาในการใช้สารนิเทศ พบว่าผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปีใช้สารนิเทศในระดับมากในช่วงตอนเช้าก่อนไปทำงาน ($\bar{X} = 3.96$) นอกนั้นใช้สารนิเทศทุกช่วงในระดับปานกลาง ยกเว้นช่วงเวลาก่อนอาหารเย็น มีการใช้สารนิเทศในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.47$)

ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งระหว่าง 6-10 ปี ใช้สารนิเทศทุกช่วงในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกได้แก่ ช่วงขณะรับประทานอาหาร ช่วงขณะเดินทางมาทำงาน และช่วงวันหยุด ($\bar{X} = 3.37, 3.28$ และ 3.23 ตามลำดับ)

ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง 11-15 ปี ใช้สารนิเทศในระดับมาก คือช่วงขณะเดินทางมาทำงาน และหลังเลิกงาน ($\bar{X} = 3.67$ และ 3.51 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง 15 ปีขึ้นไป ใช้สารนิเทศในระดับมาก คือช่วงหลังเลิกงาน ($\bar{X} = 3.74$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ ขณะรับประทานอาหาร ขณะเดินทางมาทำงาน และตอนเช้าก่อนไปทำงาน ($\bar{X} = 3.48, 3.42$ และ 3.38 ตามลำดับ)

3) ด้านแหล่งสารนิเทศที่ใช้ พบว่า ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี ใช้สารนิเทศจากทุกแหล่งในระดับปานกลาง คือแหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศสถานที่ แหล่งสารนิเทศประเภทสื่อ และแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ($\bar{X} = 2.95, 3.38, 2.68$ และ 3.39 ตามลำดับ) ส่วนผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง 6-10 ปี ใช้แหล่งสารนิเทศจากทุกแหล่งคือแหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศสถานที่ แหล่งสารนิเทศประเภทสื่อ และแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 3.09, 3.48, 2.56$ และ 3.32 ตามลำดับ) ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง 11-15 ปีใช้แหล่งสารนิเทศจากทุกแหล่งคือแหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศสถานที่ แหล่งสารนิเทศประเภทสื่อ และแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 2.63, 3.19, 2.73$ และ 2.97 ตามลำดับ) และผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง 15 ปีขึ้นไป ใช้แหล่งสารนิเทศจากทุกแหล่งคือแหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศสถานที่ แหล่งสารนิเทศประเภทสื่อ และแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 2.23, 2.64, 2.97$ และ 3.27 ตามลำดับ)

4) ด้านเนื้อหาของสารนิเทศ เมื่อพิจารณาตามเนื้อหาของสารนิเทศที่ใช้ พบว่า ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี ใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง 20 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือการใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมทางการศึกษา การนิเทศภายในโรงเรียน และพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้าน ($\bar{X} = 3.26, 3.17$ และ 3.06 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อยทั้งหมด ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง 6-10 ปี ใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง 21 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ การใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมทางการศึกษา การนิเทศภายในโรงเรียน และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู ($\bar{X} = 3.41, 3.20$ และ 3.03 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อยทั้งหมด

ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง 11-15 ปีใช้สารสนเทศด้านเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง 21 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ การใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมทางการศึกษา การนิเทศภายในโรงเรียน และทฤษฎีการบริหารการศึกษาซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู ($\bar{X} = 3.33, 3.28$ และ 3.22 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อยทั้งหมด

ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง 15 ปีขึ้นไป ใช้สารสนเทศด้านเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง 16 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ พระราชกฤษฎีกาใช้จ่ายเดินทาง การบริหารงานอาคารสถานที่ และพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการ ($\bar{X} = 3.11, 3.11$ และ 3.02 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อยทั้งหมด

ส่วนด้านการใช้ภาษาพบว่า ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง ต่ำกว่า 5 ปี และดำรงตำแหน่ง 6-10 ปี ใช้สารสนเทศภาษาไทยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$ และ 3.52 ตามลำดับ) ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$ และ 3.37 ตามลำดับ) ส่วนผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง 11-15 ปี และดำรงตำแหน่ง 15 ปีขึ้นไป ใช้สารสนเทศภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$ และ 3.17 ตามลำดับ) ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$ และ 3.67 ตามลำดับ)

1.2.3 การใช้สารสนเทศของผู้บริหารจำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่บริหาร

1) ด้านวัตถุประสงค์ พบว่าปรากฏว่า ในภาพรวมผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีวัตถุประสงค์ในการใช้ สารนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.56$) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางมีวัตถุประสงค์ในการใช้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.26$) และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$)

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์การใช้ในแต่ละกลุ่ม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีวัตถุประสงค์ในการใช้ อยู่ในระดับปานกลาง 7 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกได้แก่ เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ และเพื่อนำไปสนทนากับคนอื่นซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.18$) เพื่อพัฒนาตนเอง และ เพื่อเขียนบทความทางวิชาการ ($\bar{X} = 3.00$ และ 2.79 ตามลำดับ) และอยู่ในระดับน้อย 6 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรกได้แก่ เพื่อการเลื่อนระดับ เพื่อการสอน/ฝึกอบรม และ เพื่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ ($\bar{X} = 2.47, 2.39$ และ 2.32 ตามลำดับ) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ อยู่ในระดับมาก 2 รายการ คือเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่ และเพื่อนำไปสนทนากับคนอื่น ($\bar{X} = 3.65$ และ 3.57 ตามลำดับ) ในระดับปานกลาง 9 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกได้แก่ เพื่อศึกษาต่อ เพื่อความบันเทิง และเพื่อ พัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 3.49, 3.47$ และ ตามลำดับ) และอยู่ในระดับน้อย 2 รายการ คือเพื่อติดตามข่าวสารข้อมูลใหม่ ๆ และเพื่อการวิจัย ($\bar{X} = 2.42$ และ 2.07 ตามลำดับ) ส่วนผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า มีวัตถุประสงค์

ประสงค์ในการใช้สารนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง 10 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ เพื่อ ติดตามข่าวสารข้อมูลใหม่ ๆ และเพื่อความบันเทิงซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.20$) เพื่อไปสนทนากับคนอื่น และเพื่อศึกษาต่อ/ศึกษาเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.14$ และ 3.12 ตามลำดับ) นอกนั้น อยู่ในระดับน้อย

2) ด้านช่วงเวลาในการใช้สารนิเทศ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาด กลาง และขนาดใหญ่ ใช้สารนิเทศในช่วงเวลาต่าง ๆ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$, 3.13 และ 2.58 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาช่วงเวลาในการใช้สารนิเทศ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กใช้สารนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง 7 ช่วงเวลา โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ ช่วงเวลาพักกลางวัน หลังเลิกงาน และขณะรับประทานอาหาร ($\bar{X} = 3.50$, 3.25 และ 3.17 ตามลำดับ) ส่วนช่วงเวลาที่อื่น ๆ นอกจากนี้ 2 ช่วงคือ วันหยุด และก่อนอาหารเย็นใช้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.38$ และ 2.33 ตามลำดับ)

ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง ใช้อยู่ในระดับปานกลาง 8 ช่วงเวลา โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือช่วงวันหยุด เวลาพักกลางวัน และหลังเลิกงาน ($\bar{X} = 3.48$, 3.43 และ 3.40 ตามลำดับ) และใช้อยู่ในระดับน้อยในช่วงก่อนอาหารเย็น ($\bar{X} = 2.21$)

ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ใช้สารนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง 7 ช่วงเวลา โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ คือ ช่วงวันหยุด ขณะเดินทางมาทำงาน เวลาพักกลางวัน ($\bar{X} = 3.19$, 3.06 และ 2.85 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อยคือ ช่วงก่อนอาหารเย็น ขณะปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 1.98$ และ 1.56 ตามลำดับ)

3) แหล่งสารนิเทศที่ใช้ พบว่า ผู้บริหาร ที่บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาด กลาง และขนาดใหญ่ ใช้แหล่งสารนิเทศทั้ง 4 แหล่งคือ แหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศสถานที่ แหล่งสารนิเทศประเภทสื่อ และแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, 3.17 , 2.87 , และ 2.69 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาถึงแหล่งสารนิเทศแต่ละประเภทพบว่า

การใช้แหล่งสารนิเทศบุคคล พบว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลในระดับปานกลางทุกรายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ หัวหน้างาน/หมวด/ฝ่าย บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และผู้เชี่ยวชาญ ($\bar{X} = 3.24$, 3.15 และ 3.06 ตามลำดับ) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลในระดับมาก 1 รายการคือใช้จากบรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ($\bar{X} = 3.65$) ใช้ระดับปานกลาง 6 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ หัวหน้างาน/หมวด/ฝ่าย ประสบการณ์ของตนเอง และศึกษานิเทศก์ ($\bar{X} = 3.22$, 3.19 และ 2.93 ตามลำดับ) และในระดับน้อย 1 รายการคือ ผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 2.09$) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ใช้แหล่งสาร

นิเทศบุคคลในระดับปานกลาง 7 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ผู้บริหารโรงเรียนอื่น ๆ และหัวหน้าหมวด/งาน/ฝ่าย ($\bar{X} = 3.25, 3.15$ และ 3.11 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย

การใช้แหล่งสารนิเทศสถานที่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กใช้แหล่งสารนิเทศสถานที่อยู่ในระดับมาก 4 แหล่ง คือ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ห้องสมุดประชาชน ศูนย์ข้อมูลโรงเรียน และห้องสมุดมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.60, 3.54, 3.54$ และ 3.51 ตามลำดับ) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 แหล่ง คือ ห้องสมุดโรงเรียน และหน่วยงานอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.48$ และ 3.41 ตามลำดับ) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง ใช้สารนิเทศจากแหล่งสถานที่ในระดับปานกลางทุกรายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ห้องสมุดมหาวิทยาลัย และห้องสมุดประชาชน ($\bar{X} = 3.50, 3.49$ และ 3.46 ตามลำดับ) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ใช้สารนิเทศจากแหล่งสถานที่ในระดับมาก 1 รายการคือ ห้องสมุดประชาชน ($\bar{X} = 3.78$) ในระดับปานกลาง 7 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ห้องสมุดมหาวิทยาลัย และศูนย์ข้อมูลโรงเรียน ($\bar{X} = 3.39, 3.38$ และ 3.33 ตามลำดับ)

การใช้แหล่งสารนิเทศประเภทสื่อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กใช้สารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศประเภทสื่อ ในระดับปานกลาง 9 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย สูง 3 อันดับแรกคือ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ และพระราชบัญญัติ/กฎระเบียบ ($\bar{X} = 3.47, 3.13$ และ 3.04 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางใช้สารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศประเภทสื่อในระดับมาก 1 รายการ คือ โทรทัศน์ ($\bar{X} = 3.52$) ระดับปานกลาง 7 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือวีดิทัศน์ พระราชบัญญัติ/กฎระเบียบ และบทความวารสาร ($\bar{X} = 3.17, 2.99$ และ 2.83 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ใช้แหล่งสารนิเทศจากแหล่งประเภทสื่อในระดับปานกลาง 8 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับพระราชบัญญัติ/กฎระเบียบ และบทความวารสาร ($\bar{X} = 3.50, 3.22, 3.22$ และ 3.17 ตามลำดับ)

การใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ในระดับปานกลางทุกแหล่งเรียงตามลำดับคือ เอกสารการฝึกอบรม/ดูงาน เอกสารการประชุม/สัมมนา การชมนิทรรศการ และเอกสารการสำรวจ/วิจัย ($\bar{X} = 3.42, 3.32, 2.90$ และ 2.80 ตามลำดับ) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ในระดับปานกลางทุกแหล่ง เรียงตามลำดับคือ เอกสารการฝึกอบรม/ดูงาน เอกสารการประชุม/สัมมนา การชมนิทรรศการ และเอกสารการสำรวจ/วิจัย ($\bar{X} = 3.44, 3.34, 2.85$ และ 2.61 ตามลำดับ) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ใช้แหล่งสารนิเทศ

อื่น ๆ ในระดับปานกลางทุกรายการเรียงตามลำดับคือ การชมนิทรรศการ เอกสารการฝึกอบรม/ดูงาน เอกสารการประชุม/สัมมนา และเอกสารการสำรวจ/วิจัย ($\bar{X} = 3.39, 3.28, 3.17$ และ 2.83 ตามลำดับ)

4) ด้านเนื้อหาสารนิเทศ พบว่า ผู้บริหารที่โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10, 3.11$ และ 3.32 ตามลำดับ) ส่วนด้านภาษาพบว่าโดยส่วนรวมผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ใช้สารนิเทศด้านภาษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24, 3.11$ และ 3.28 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาตามเนื้อหาของสารนิเทศที่ใช้ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก 3 รายการคือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การบริหารงานธุรการ และการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน ($\bar{X} = 3.60, 3.60$ และ 3.53 ตามลำดับ) อยู่ในระดับปานกลาง 26 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ การบริหารงานบุคคล การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร และจิตวิทยาการศึกษา ($\bar{X} = 3.47, 3.46$ และ 3.42 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย

ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก 2 รายการ คือการบริหารงานธุรการ และการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.64$ และ 3.52 ตามลำดับ) อยู่ในระดับปานกลาง 24 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน ($\bar{X} = 3.50$) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหารซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับจิตวิทยาการศึกษา ($\bar{X} = 3.44$) และนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 3.40$) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย

ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง 28 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ การบริหารงานบุคคล ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับการบริหารงานธุรการ และนิเทศภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.50$) การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน ($\bar{X} = 3.44$) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับการบริหารงานการเงินและพัสดุ การบริหารงานสวัสดิการ ระบบข้อมูลและสารนิเทศ และทฤษฎีการจูงใจ/หลักมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.39$) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย

5) ด้านภาษาของสารนิเทศ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ใช้สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.80, 2.61$ และ 2.83 ตามลำดับ) ส่วนการใช้สารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษ ทั้งผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ใช้สารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67, 3.61$ และ 3.72 ตามลำดับ)

1.2.4 การใช้สารนิเทศของผู้บริหาร จำแนกตามตำแหน่งผู้บริหาร

1) ด้านวัตถุประสงค์ พบว่า ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98, 3.08, 2.85, 3.10, 3.25$ และ 3.32 ตามลำดับ)

ถ้าพิจารณาวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศของผู้บริหารในแต่ละกลุ่มพบว่า ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ วัตถุประสงค์เพื่อการสอน/ฝึกอบรม เพื่อพัฒนาตนเอง และเพื่อการเลื่อนระดับ ($\bar{X} = 3.25, 3.21$ และ 3.14 ตามลำดับ) ผู้ช่วยผู้อำนวยการ มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศทุกรายการมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ เพื่อการเลื่อนระดับ เพื่อการเลื่อนตำแหน่งและเพื่อการวิจัย ($\bar{X} = 3.47, 3.45$ และ 3.36 ตามลำดับ) อาจารย์ใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศทุกรายการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ วัตถุประสงค์เพื่อติดตามข่าวสารข้อมูลใหม่ ๆ เพื่อการเลื่อนระดับ เพื่อการสอน/ฝึกอบรม ($\bar{X} = 3.42, 3.24$ และ 3.10 ตามลำดับ) ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก 2 รายการคือ เพื่อการวิจัย และเพื่อการเลื่อนระดับ ($\bar{X} = 3.63$ และ 3.62 ตามลำดับ) อยู่ในระดับปานกลาง 10 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ เพื่อความบันเทิง เพื่อการปฏิบัติงาน และเพื่อเขียนบทความทางวิชาการ ($\bar{X} = 3.38, 3.33$ และ 3.20 ตามลำดับ) และระดับน้อย 1 รายการ คือเพื่อการสอน/ฝึกอบรม ($\bar{X} = 2.38$) ครูใหญ่ มีวัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศในระดับมาก 3 รายการคือ เพื่อการวิจัย เลื่อนตำแหน่ง และเพื่อการเลื่อนระดับ ($\bar{X} = 3.60, 3.55$ และ 3.54 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ช่วยครูใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการใช้ในระดับมาก 3 รายการคือ เพื่อการวิจัย เลื่อนระดับ กับเพื่อเลื่อนตำแหน่ง ($\bar{X} = 3.65$ และ 3.61 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

2) ด้านช่วงเวลา พบว่า ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ ใช้สารสนเทศทุกช่วงโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.52, 3.02, 2.97, 2.74$ และ 3.03 ตามลำดับ) ส่วนผู้ช่วยผู้อำนวยการใช้สารสนเทศทุกช่วงอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.86$)

เมื่อพิจารณาช่วงเวลาในการใช้สารสนเทศตามตำแหน่งของผู้บริหาร พบว่า ผู้อำนวยการ ใช้สารสนเทศในระดับปานกลาง 4 รายการ คือ ช่วงวันหยุด ช่วงขณะเดินทางมาทำงาน ช่วงก่อนนอนและช่วงขณะรับประทานอาหาร ($\bar{X} = 3.02, 2.90, 2.90$ และ 2.70 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ใช้สารสนเทศในระดับน้อย 7 ช่วงเวลา โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ ช่วงก่อนนอน หลังเลิกงาน และวันหยุด ($\bar{X} = 2.40, 2.27$ และ 2.25 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

อาจารย์ใหญ่ ใช้สารนิเทศอยู่ในระดับมาก 1 ช่วงเวลาคือ เวลาพักกลางวัน ($\bar{X} = 3.53$) และ ใช้ในระดับปานกลาง 6 ช่วงเวลา โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ วันหยุด หลังเลิกงาน และ ขณะเดินทางมาทำงาน ($\bar{X} = 3.50, 3.44$ และ 3.41 ตามลำดับ) และใช้สารนิเทศในระดับน้อย 2 ช่วง เวลาคือช่วงก่อนอาหารเย็น และขณะรับประทานอาหารด้วยค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 2.10$)

ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ใช้สารนิเทศทุกช่วงอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ เวลาพักกลางวัน วันหยุด และ หลังเลิกงาน ($\bar{X} = 3.34, 3.28$ และ 3.27 ตามลำดับ)

ครูใหญ่ ใช้สารนิเทศในระดับมาก 1 ช่วงเวลาคือช่วงขณะเดินทางมาทำงาน ($\bar{X} = 3.70$) ใช้ในระดับปานกลาง 6 ช่วงเวลา โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ วันหยุด ก่อนนอน และขณะ รับประทานอาหาร ($\bar{X} = 3.38, 2.80$ และ 2.73 ตามลำดับ) และพบว่าช่วงที่ใช้สารนิเทศอยู่ในระดับ น้อยคือก่อนอาหารเย็น ($\bar{X} = 1.70$)

ผู้ช่วยครูใหญ่ ใช้สารนิเทศทุกช่วงอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับ แรกได้แก่ วันหยุด หลังเลิกงาน พักกลางวัน ($\bar{X} = 3.50, X = 3.42$ และ 3.27 ตามลำดับ)

3) ด้านแหล่งสารนิเทศ เมื่อพิจารณาแหล่งสารนิเทศที่ใช้ของผู้บริหารโดย ส่วนรวมในแต่ละกลุ่ม พบว่าผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการใช้สารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศ บุคคลอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) ใช้แหล่งสารนิเทศสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$) ใช้แหล่งสารนิเทศประเภทสื่อในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) ใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$) ผู้ช่วยผู้อำนวยการโดยส่วนรวมใช้สารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่ง สถานที่ และแหล่งสารนิเทศประเภทสื่อ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.74, 1.51$ และ 2.13 ตามลำดับ) ส่วนแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) อาจารย์ใหญ่ โดยส่วนรวมใช้แหล่งสารนิเทศ จากทุกแหล่งในระดับน้อย คือ แหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศสถานที่ แหล่งสารนิเทศประเภท สื่อ และแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ($\bar{X} = 2.06, 2.03, 1.93$ และ 2.48 ตามลำดับ) ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ใช้ แหล่งสารนิเทศบุคคล และแหล่งสารนิเทศประเภทสื่ออยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.06$ และ 1.96 ตาม ลำดับ) ใช้แหล่งสารนิเทศสถานที่ และแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.77$ และ 2.65 ตามลำดับ) ครูใหญ่ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคล และแหล่งสารนิเทศประเภทสื่ออยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.42$ และ 2.04 ตามลำดับ) ใช้แหล่งสารนิเทศสถานที่ และแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ในระดับปาน กลาง ($\bar{X} = 2.99$ และ 2.80 ตามลำดับ) ผู้ช่วยครูใหญ่ ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลและแหล่งสารนิเทศ สถานที่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.56$ และ 2.66 ตามลำดับ) ใช้แหล่งสารนิเทศประเภทสื่อ และ แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.03$ และ 2.24 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาตามรายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า ในเรื่องการใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลนั้น ผู้อำนวยการใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง 1 แหล่งคือ ผู้เชี่ยวชาญ ($\bar{X} = 2.80$) ใช้ในระดับน้อย 7 แหล่ง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรกคือ บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุดซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับศึกษานิเทศก์ ($\bar{X} = 2.50$) ผู้บริหารโรงเรียนอื่น ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับหัวหน้างาน/หมวด/ฝ่าย ($\bar{X} = 2.40$) และเพื่อน/ผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 2.20$) ผู้ช่วยผู้อำนวยการใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลอยู่ในระดับน้อย 6 แหล่ง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารโรงเรียนอื่น และประสบการณ์ของตนเองซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับศึกษานิเทศก์ ($\bar{X} = 2.33, 2.00$ และ 1.67 ตามลำดับ) ในระดับน้อยที่สุด 2 แหล่งคือ บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 1.47$ และ 1.33 ตามลำดับ) อาจารย์ใหญ่ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง 7 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ หัวหน้างาน/หมวด/ฝ่าย ผู้บริหารโรงเรียนอื่น และประสบการณ์ของตนเอง ($\bar{X} = 3.21, 3.01$ และ 2.94 ตามลำดับ) และใช้ในระดับน้อย 1 รายการคือ ผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 1.67$) ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง 4 แหล่ง คือ บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุด หัวหน้างาน/หมวด/ฝ่าย ผู้บริหารโรงเรียนอื่น และผู้เชี่ยวชาญ ($\bar{X} = 3.38, 3.10, 3.04$ และ 2.6 ตามลำดับ) ในระดับน้อย 3 แหล่งคือ ศึกษานิเทศก์ เพื่อน/ผู้ร่วมงาน และประสบการณ์ของตนเอง ($\bar{X} = 2.50, 2.41$ และ 2.24 ตามลำดับ) และอยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 แหล่งคือผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 1.38$) ครูใหญ่ ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลอยู่ในระดับมาก 1 แหล่ง คือประสบการณ์ของตนเอง ($\bar{X} = 3.52$) ใช้ระดับปานกลาง 1 แหล่งคือผู้เชี่ยวชาญ ($\bar{X} = 2.64$) อยู่ในระดับน้อย 5 แหล่ง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรก คือ เพื่อน/ผู้ร่วมงาน ศึกษานิเทศก์ และหัวหน้างาน/หมวด/ฝ่าย ($\bar{X} = 2.43, 2.34$ และ 2.25 ตามลำดับ) และอยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 แหล่งคือผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 1.48$) ผู้ช่วยครูใหญ่ ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง 4 แหล่งคือ ผู้บริหารโรงเรียนอื่น หัวหน้าหมวด/งาน/ฝ่าย ประสบการณ์ของตนเองซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับผู้เชี่ยวชาญ ($\bar{X} = 3.39, 2.77$ และ 2.62 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อยทั้งหมด

การใช้แหล่งสารนิเทศสถานที่ พบว่า ผู้อำนวยการใช้แหล่งสารนิเทศสถานที่อยู่ในระดับระดับปานกลางทุกแหล่ง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน และศูนย์ข้อมูลโรงเรียน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.20$) ผู้ช่วยผู้อำนวยการใช้แหล่งสารนิเทศสถานที่ อยู่ในระดับน้อย 5 แหล่ง คือห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดมหาวิทยาลัยซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับห้องสมุดประชาชน สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด และหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ($\bar{X} = 1.67$ และ 1.53 ตามลำดับ) และอยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 แหล่งคือ ศูนย์ข้อมูลโรงเรียน ($\bar{X} = 1.50$) อาจารย์ใหญ่ใช้แหล่งสารนิเทศสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง 5 แหล่ง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด และหน่วยงานทางการศึกษาอื่น

($\bar{X} = 3.31, 3.27$ และ 3.19 ตามลำดับ) ในระดับน้อย 1 รายการคือห้องสมุดประชาชน ($\bar{X} = 2.09$) ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ใช้แหล่งสารนิเทศสถานที่อยู่ในระดับปานกลางทุกแหล่ง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย หน่วยงานทางการศึกษาอื่น และสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ($\bar{X} = 2.91, 2.77$ และ 2.67 ตามลำดับ) ครูใหญ่ใช้แหล่งสารนิเทศสถานที่อยู่ในระดับมาก 2 แหล่งคือห้องสมุดประชาชน และศูนย์ข้อมูลโรงเรียน ($\bar{X} = 3.61$ และ 3.57 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ช่วยครูใหญ่ ใช้แหล่งสารนิเทศสถานที่อยู่ในระดับปานกลางทุกแหล่ง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรกคือศูนย์ข้อมูลโรงเรียน ห้องสมุดมหาวิทยาลัย และห้องสมุดโรงเรียนที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับห้องสมุดประชาชน ($\bar{X} = 2.85, 2.81$ และ 2.77 ตามลำดับ)

การใช้แหล่งสารนิเทศประเภทสื่อ พบว่า ผู้อำนวยการใช้แหล่งสารนิเทศประเภทสื่ออยู่ในระดับมาก 3 แหล่งคือ แผนงาน/นโยบาย หนังสือพิมพ์ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับพระราชบัญญัติ/กฎระเบียบ ($\bar{X} = 3.90$ และ 3.60 ตามลำดับ) ในระดับปานกลาง 5 แหล่ง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรกคือรายงานของโรงเรียน ข้อมูลสถิติต่าง ๆ รายงานงบประมาณ ซึ่งปรากฏว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.50$) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย ผู้ช่วยผู้อำนวยการใช้สารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศประเภทสื่ออยู่ในระดับน้อย 10 แหล่ง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ และบทความวารสาร ($\bar{X} = 2.27, 2.47$ และ 2.33 ตามลำดับ) ในระดับน้อยที่สุด 1 รายการคือ แผนงาน/นโยบายกระทรวง ($\bar{X} = 1.20$) อาจารย์ใหญ่ใช้แหล่งสารนิเทศประเภทสื่ออยู่ในระดับปานกลาง 2 แหล่งคือโทรทัศน์ และวีดิทัศน์ ($\bar{X} = 3.27$ และ 2.82 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ใช้แหล่งสารนิเทศประเภทสื่ออยู่ในระดับปานกลาง 2 แหล่งคือโทรทัศน์ และวีดิทัศน์ ($\bar{X} = 3.23$ และ 2.90 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อยทั้งหมด ครูใหญ่ใช้แหล่งสารนิเทศประเภทสื่ออยู่ในระดับปานกลาง 2 แหล่งคือโทรทัศน์ และวีดิทัศน์ ($\bar{X} = 3.09$ และ 2.82 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อยทั้งหมด ผู้ช่วยครูใหญ่ ใช้แหล่งสารนิเทศประเภทสื่ออยู่ในระดับปานกลาง 2 แหล่งคือโทรทัศน์ และวีดิทัศน์ ($\bar{X} = 3.45$ และ 3.31 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อยทั้งหมด

การใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ พบว่า ผู้อำนวยการใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง 3 แหล่ง คือเอกสารการฝึกอบรม/ดูงาน การชมนิทรรศการ และเอกสารการประชุม/สัมมนา ($\bar{X} = 3.30, 3.20$ และ 3.10 ตามลำดับ) อยู่ในระดับน้อย 1 แหล่งคือเอกสารการสำรวจ/วิจัย ($\bar{X} = 2.50$) ผู้ช่วยผู้อำนวยการใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก 3 รายการคือ เอกสารการฝึกอบรม/ดูงาน การชมนิทรรศการ และเอกสารการประชุม/สัมมนา ($\bar{X} = 3.73, 3.67$ และ 3.60 ตามลำดับ) ในระดับปานกลาง 1 แหล่งคือเอกสารการสำรวจ/วิจัย ($\bar{X} = 3.47$) อาจารย์ใหญ่ใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง 2 แหล่งคือเอกสารการฝึกอบรม/ดูงาน เอกสารการประชุม/

สัมมนา ($\bar{X} = 2.61$ และ 2.51 ตามลำดับ) อยู่ในระดับน้อย 2 แหล่ง คือ การชมนิทรรศการ และ เอกสารการสำรวจ/วิจัย ($\bar{X} = 2.01$ และ 1.86 ตามลำดับ) ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ใช้แหล่งสารสนเทศอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกแหล่ง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรกคือเอกสารการฝึกอบรม/ดูงาน การชมนิทรรศการ และเอกสารการประชุม/สัมมนา ($\bar{X} = 2.79, 2.56$ และ 2.52 ตามลำดับ) ครูใหญ่ใช้แหล่งสารสนเทศอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง 2 แหล่งคือเอกสารการฝึกอบรม/ดูงาน และเอกสารการประชุม/สัมมนา ($\bar{X} = 3.36$ และ 3.14 ตามลำดับ) อยู่ในระดับน้อย 2 แหล่งคือ การชมนิทรรศการ และเอกสารการสำรวจ/วิจัย ($\bar{X} = 2.32$ และ 2.09 ตามลำดับ) ผู้ช่วยครูใหญ่ ใช้แหล่งสารสนเทศอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อยทุกแหล่ง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรกคือ เอกสารการประชุม/สัมมนา เอกสารการฝึกอบรม/ดูงาน และการชมนิทรรศการ ($\bar{X} = 2.50, 2.42$ และ 2.23 ตามลำดับ)

4) ด้านเนื้อหาของสารสนเทศเมื่อพิจารณาตามเนื้อหาของสารสนเทศที่ใช้ พบว่า ผู้อำนวยการใช้สารสนเทศในระดับมาก 8 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ ระเบียบกระทรวงศึกษาว่าด้วยการลา การบริหารงานวิชาการ พระราชกฤษฎีกาการเงินสวัสดิการช่วยเหลือบุตร ซึ่งพบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.00$) เทคนิคการบริหารการศึกษาซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ การบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.90$) และทฤษฎีการบริหารการศึกษา ($\bar{X} = 3.80$) อยู่ในระดับปาน 9 รายการโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือทฤษฎีการจูงใจ/หลักมนุษยสัมพันธ์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.48, 3.40$ และ 3.40 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย

ผู้ช่วยผู้อำนวยการใช้สารสนเทศด้านเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง 19 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือทฤษฎีการจูงใจ/หลักมนุษยสัมพันธ์ พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายเดินทางและพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้าน ($\bar{X} = 3.47, 3.07$ และ 3.00 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย

อาจารย์ใหญ่ใช้สารสนเทศด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก 5 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ การวิเคราะห์และตอบสนองนโยบายกระทรวงศึกษา การบริหารงบประมาณ และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.74, 3.59$ และ 3.58 ตามลำดับ) ในระดับปานกลาง 19 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ การใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมฯ แผนการศึกษาแห่งชาติ การบริหารงานสวัสดิการ ($\bar{X} = 3.32, 3.29$ และ 3.25 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย

ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ใช้สารสนเทศด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก 3 รายการ คือการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน แผนการศึกษาแห่งชาติ การวางแผนพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 3.67, 3.61$ และ 3.53 ตามลำดับ) อยู่ในระดับปานกลาง 24 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ การวิเคราะห์และตอบสนองนโยบาย ($\bar{X} = 3.48, 3.32$ และ 3.25 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย

ครูใหญ่ ใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก 5 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาฯ และการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน ($\bar{X} = 3.80, 3.77$ และ 3.59 ตามลำดับ) อยู่ในระดับปานกลาง 20 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ การบริหารงบประมาณ การใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.50, 3.40$ และ 3.27 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย

ผู้ช่วยครูใหญ่ ใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก 11 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน บริหารงบประมาณ และนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวง และการวางแผนพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 3.88, 3.85$ และ 3.77 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

5) ด้านภาษาของสารนิเทศ พบว่าผู้ช่วยผู้อำนวยการ และครูใหญ่ ใช้สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$ และ 3.57 ตามลำดับ) ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ใช้สารนิเทศภาษาไทยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50, 3.34, 3.18$ และ 3.04 ตามลำดับ) และการใช้สารนิเทศภาษาอังกฤษพบว่า ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และครูใหญ่ ใช้สารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70, 3.93$ และ 3.68 ตามลำดับ) ส่วนอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ใช้สารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29, 3.35$ และ 2.92 ตามลำดับ)

1.3 ปัญหาการใช้สารนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย พบว่า เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้บริหาร มีปัญหาการใช้สารนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$) เมื่อพิจารณาปัญหาการใช้สารนิเทศเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารมีปัญหาการใช้สารนิเทศในระดับปานกลาง 3 รายการคือ ปัญหาด้านภาษา ด้านแหล่งสารนิเทศ และด้านเนื้อหาสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.22, 2.82$ และ 2.80 ตามลำดับ) และที่พบว่ามีปัญหาในระดับน้อยมีเพียงด้านเดียวคือ ด้านช่วงเวลาในการใช้สารนิเทศ ($\bar{X} = 2.13$)

เมื่อพิจารณารายละเอียดของปัญหาในแต่ละด้านผลปรากฏว่า

1) ปัญหาด้านช่วงเวลาในการใช้สารนิเทศ พบว่า ผู้บริหารมีปัญหาการใช้สารนิเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.14$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละช่วงเวลาพบว่า

ผู้บริหารมีปัญหาการใช้สารนิเทศในระดับปานกลาง 1 ช่วงเวลาคือ ขณะปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.61$) นอกนั้นอยู่ในระดับน้อยทั้ง 8 รายการคือ ช่วงวันหยุด ขณะรับประทานอาหาร หลังเลิกงาน ขณะเดินทางมาทำงาน ก่อนนอน ก่อนอาหารเย็น ตอนเช้าก่อนไปทำงาน และ ช่วงเวลาพักกลางวัน ($\bar{X} = 1.58, 1.85, 1.86, 2.04, 2.10, 2.36, 2.39$, และ 2.43 ตามลำดับ)

2) ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศที่ใช้ พบว่า โดยภาพรวมแล้วผู้บริหารมีปัญหาในการใช้แหล่งสารนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.82$)

และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละแหล่งสารนิเทศ พบว่า ผู้บริหารมีปัญหาในการใช้แหล่งสารนิเทศในระดับปานกลาง 26 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือเอกสารการสำรวจ/วิจัย เอกสารฝึกอบรม/ดูงาน และข้อมูลสถิติต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.45, 3.37$ และ 3.34 ตามลำดับ) และในระดับน้อย 4 รายการตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยคือ ผู้เชี่ยวชาญ วิทยุทัศน์ สิ่งพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ และโทรทัศน์ ($\bar{X} = 2.50, 2.12, 1.98$ และ 1.50 ตามลำดับ)

3) ปัญหาด้านเนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ พบว่า โดยภาพรวมแล้วในด้านปัญหาการใช้เนื้อหาของสารนิเทศ ผู้บริหารมีปัญหาการใช้ด้านเนื้อหาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละเนื้อหาพบว่า ผู้บริหารมีปัญหาการใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง 25 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนและจิตวิทยาการศึกษา ($\bar{X} = 3.34, 3.25$ และ 3.22 ตามลำดับ) นอกนั้นอีก 6 รายการอยู่ในระดับน้อย

4) ปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ พบว่า ผู้บริหารมีปัญหาการใช้สารนิเทศภาษาอังกฤษ และภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$ และ 3.33 ตามลำดับ)

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานของการวิจัยคือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียนที่บริหาร ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร และตำแหน่งแตกต่างกันมีการใช้สารนิเทศที่แตกต่างกัน

จากการทดสอบค่าที และค่าเอฟเปรียบเทียบการใช้สารนิเทศของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียนที่บริหาร ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร และตำแหน่ง โดยรวมพบว่า มีการใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐาน อย่างไรก็ตามผลการทดสอบบางรายการพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แหล่งสารสนเทศที่ใช้ ซึ่งจำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา และ
สิ่งพิมพ์กระทรวงศึกษา

และถ้าจำแนกตามระยะเวลาในการ

ดำรงตำแหน่ง ได้แก่ หน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ

ถ้าจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์

ถ้าจำแนกตามตำแหน่ง ได้แก่ ประสบการณ์ตนเอง
แผนงาน/นโยบายกระทรวงฯ
โทรทัศน์

เนื้อหา ถ้าจำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ แผนการศึกษาแห่งชาติ
พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครู
การบริหารงานวิชาการ
การบริหารงานบุคคล
สารนิเทศภาษาไทย

ถ้าจำแนกตามระยะเวลาดำรงตำแหน่ง

ได้แก่ แผนการศึกษาแห่งชาติ
ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

ถ้าจำแนกตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายการ
เดินทาง

การบริหารงบประมาณ

ถ้าจำแนกตามตำแหน่ง ได้แก่ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
การจัดทำแผนปฏิบัติการฯ
การนิเทศภายในโรงเรียน

3. อภิปรายผล

3.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 190 คน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงทั้งนี้อาจเนื่องมาจากค่านิยมดั้งเดิมของสังคมไทยที่นิยมให้ผู้นำเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง จึงสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน แต่จะเห็นว่าปัจจุบันแนวโน้มที่เพศหญิงจะขึ้นมามีตำแหน่งเป็นผู้นำ (ผู้บริหาร) มีแนวโน้มมากขึ้น

ไม่ว่าจะเป็นในหน่วยงานราชการหรือเอกชนทั้งผู้บริหารในระดับสูงและระดับล่าง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุระหว่าง 41-50 ปีและมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากในอดีตผู้ที่รับราชการครูส่วนใหญ่ไม่นิยมศึกษาต่อ แต่แนวโน้มในปัจจุบันจะเห็นว่าผู้บริหารและข้าราชการทั่วไปนิยมศึกษาต่อมากขึ้น และที่พบว่า ผู้บริหาร มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่ดำรงตำแหน่งบริหารในสายงานทางด้านครู จะพบว่าส่วนใหญ่ก่อนที่จะขึ้นมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารนั้น จะต้องผ่านการดำรงตำแหน่งทางด้านสายการสอนก่อนจนระดับขึ้นถึงระดับ 6 หรือ 7 จึงขึ้นดำรงตำแหน่งผู้บริหาร จึงทำให้อายุมากขึ้น ผลการวิจัยจึงปรากฏผลดังกล่าว และที่พบว่า ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการการพบเฉพาะในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง เพราะตำแหน่งดังกล่าวไม่มีในโรงเรียนขนาดเล็ก (โรงเรียนขนาดเล็กจะเป็นตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่)

3.2 การใช้สารนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม วัตถุประสงค์ ช่วงเวลา แหล่งสารนิเทศ เนื้อหาสารนิเทศ และภาษาของสารนิเทศ

3.2.1 วัตถุประสงค์ของการใช้สารนิเทศของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้สารนิเทศเพื่อการเลื่อนตำแหน่งมากที่สุด ซึ่งแตกต่างกับคำกล่าวของ Murdick and Ross (1978) และ Higgin (1979) ที่ว่าผู้บริหารต้องการสารนิเทศเพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติงานและแตกต่างกับงานวิจัยของปรียา คุณารักษ์ (2531) ที่พบว่าผู้บริหารต้องการใช้ข้อมูลนักเรียน นุเคราะห์ ตลาดแรงงาน งบประมาณ สังคม และครุภัณฑ์ สูงที่สุด การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่นยังมีความกระตือรือร้นในการใช้สารนิเทศเพื่อให้ตนเองเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น และการเลื่อนตำแหน่งของผู้บริหารต้องเสนอผลงานทางวิชาการเพื่อประเมิน ทำให้ผู้บริหารต้องแสวงหาสารนิเทศเพื่อใช้ประกอบในการเขียนผลงานทางวิชาการ

เมื่อเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ของการใช้สารนิเทศจำแนกตามระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนที่บริหาร และตำแหน่งผู้บริหารแล้ว พบว่า ผู้บริหารมีวัตถุประสงค์การใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐาน โดยเมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาพบว่า มีการใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกันทุกรายการยกเว้น

เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง พบว่า มีวัตถุประสงค์ไม่แตกต่างกันทุกรายการ เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนที่บริหาร และตำแหน่ง พบว่า มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกันทุกรายการ การที่ปรากฏเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารต้องติดตามข่าวสาร

ข้อมูลใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลาอยู่แล้วเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน จึงอาจทำให้การใช้สารนิเทศของผู้บริหารไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2.2 ช่วงเวลาในการใช้สารนิเทศ ของผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารมีความต้องการใช้สารนิเทศช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ ซึ่งการที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่ในการบริหารงานมาก ในวันปกติที่จะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการอ่านเอกสารที่นำเสนอจากงานต่าง ๆ และเกษียณหนังสือราชการไม่ให้งานค้าง และต้องอบรม/ประชุม/สัมมนา ก่อนข้างบ่าย จึงไม่มีเวลาในการใช้สารนิเทศในวันปกติ แต่ในวันหยุดผู้บริหารมีโอกาสนในการใช้และแสวงหาสารนิเทศได้มากกว่าเพราะไม่ได้ทำงานประจำจึงทำให้สามารถใช้สารนิเทศได้มากกว่าวันทำการ

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการใช้สารนิเทศตามช่วงเวลาในการใช้สารนิเทศ จำแนกตามระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนที่บริหาร และตำแหน่งแล้ว พบว่า ผู้บริหารใช้สารนิเทศทุกช่วงเวลาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐาน

3.2.3 แหล่งสารนิเทศ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ต้องการใช้สารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ (ได้แก่ เอกสารการประชุม/สัมมนา เอกสารการฝึกอบรม/ดูงาน การชมนิทรรศการ เอกสารการสำรวจ/วิจัย) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนา จินดาวัฒน์ (2534) ที่พบว่าผู้บริหารโรงเรียนใช้ข้อมูลและสารนิเทศมากกว่าการใช้ประสบการณ์และสามัญสำนึก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปต้องการใช้แหล่งสารนิเทศจากเอกสารการฝึกอบรม/ดูงาน/ชมนิทรรศการ มากที่สุด การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งยิ่งมากขึ้นเท่าใดยิ่งไม่มีเวลาในการแสวงหาสารนิเทศ แต่จะมีการประชุม อบรม ดูงาน สัมมนามากขึ้นทำให้การใช้สารนิเทศจากแหล่งต่าง ๆ น้อยลงจึงต้องอาศัยเอกสารจากการประชุม อบรม ดูงาน หรือจากการสัมมนามากตามไปด้วยเพื่อความสะดวก รวดเร็ว และสารนิเทศตรงความต้องการในการใช้มากที่สุด ซึ่งการที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นที่สังเกตได้ว่าผู้บริหารใช้แหล่งสารนิเทศอยู่ในลักษณะเดียวไม่กว้างขวางเท่าที่ควรอาจทำให้มีผลต่อการปฏิบัติงานได้เช่น ข้อมูลในการตัดสินใจไม่เพียงพอ ทำให้บริหารงานพลาดหรือขาดประสิทธิภาพได้

เมื่อเปรียบเทียบการใช้แหล่งสารสนเทศของผู้บริหาร จำแนกตามระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนที่บริหาร และตำแหน่งแล้ว พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารใช้สารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกรายการ ยกเว้น ผู้บังคับบัญชา และสิ่งพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง พบว่าผู้บริหารใช้สารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกรายการ ยกเว้น หน่วยงานทางการศึกษา อื่นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ใช้สารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกรายการ ยกเว้น ศึกษานิเทศก์

3.2.4 เนื้อหาสารสนเทศ พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ต้องการใช้สารสนเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีแรงจูงใจและหลักมนุษยสัมพันธ์มากที่สุด ซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของสุจินต์ มิ่งขวัญ (2533) ที่พบว่า ผู้บริหารทุกระดับต้องการสารสนเทศที่เป็นข้อมูลงบประมาณมากที่สุด การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เพราะผู้บริหารจำเป็นต้องใช้หลักการจูงใจและมนุษยสัมพันธ์มากในการบริหารสั่งการในโรงเรียนมัธยมศึกษาและยังแสดงให้เห็นว่า หลักและทฤษฎีแรงจูงใจและมนุษยสัมพันธ์ยังเป็นที่ต้องการมากในการบริหารงานของผู้บริหารที่ใช้ในการบังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชา และปกครองนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารยังต้องการสารสนเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจิตวิทยาการศึกษา แสดงให้เห็นว่าการบริหารทางด้านการศึกษาคืออาศัยหลักจิตวิทยาการศึกษาในระดับมากเช่นกัน

แต่เมื่อพิจารณาจากระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแล้วพบว่า ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง 11-15 ปีใช้สารสนเทศที่เป็นทฤษฎีแรงจูงใจ/หลักมนุษยสัมพันธ์สูงที่สุด ($\bar{X} = 3.06$) ในขณะที่ผู้ดำรงตำแหน่ง ต่ำกว่า 5 ปี, 6-10 ปี และ 15 ปีขึ้นไปใช้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69, 2.69$ และ 2.50 ตามลำดับ) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่อยู่ในวัยหนุ่ม ที่ถือเป็นคนรุ่นใหม่ และผู้บริหารรุ่นเก่าใช้สารสนเทศประเภทดังกล่าวมากกว่า ผู้ที่อยู่ในวัยกลางคน (ดำรงตำแหน่ง 11-15 ปี)

เมื่อเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศด้านเนื้อหา จำแนกตาม ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนที่บริหาร และตำแหน่ง พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารใช้เนื้อหาสารสนเทศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐาน โดยเมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่า ใช้สารสนเทศมีเนื้อหาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกือบทุกรายการ ยกเว้น เฉพาะ แผนการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู ระเบียบกระทรวงว่าด้วยการลา การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานธุรการเท่านั้นที่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น

แผนการศึกษาแห่งชาติ และทฤษฎีการบริหารเท่านั้นที่แตกต่าง เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนที่บริหาร พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกือบทุกรายการ ยกเว้น พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายเดินทาง และการบริหารงบประมาณเท่านั้นที่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่าการใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกือบทุกรายการ ยกเว้น การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร การจัดทำแผนปฏิบัติการ และการนิเทศภายในโรงเรียนเท่านั้นที่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าสถานภาพของผู้บริหารและขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบมีผลต่อการใช้สารนิเทศค่อนข้างมากนอกจากนี้ น่าจะเป็นผลจากลักษณะนิสัย บุคลิกภาพส่วนตัวของแต่ละบุคคลด้วยที่มีผลต่อการใช้สารนิเทศ

3.3 ปัญหาการใช้สารนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารส่วนใหญ่มีปัญหาการใช้สารนิเทศโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีปัญหาการใช้สารนิเทศช่วงเวลาปฏิบัติงานในระดับค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าช่วงเวลาอื่น ๆ การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารส่วนใหญ่ต้องใช้เวลาช่วงปฏิบัติงานในการพิจารณา คัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ตามที่เสนอมามากมายในแต่ละวัน ทั้งยังต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเขียนหนังสือราชการมาก นอกจากนี้ยังต้องใช้เวลาในการเข้าประชุม อบรม สัมมนา ค่อนข้างบ่อยทำให้การใช้สารนิเทศช่วงเวลาปฏิบัติงานมีปัญหา และที่พบว่า การใช้สารนิเทศช่วงวันหยุดมีปัญหาในการใช้น้อยที่สุดนั้น อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีเวลามากกว่าวันทำการที่จะใช้สารนิเทศสังเกตได้จากการอ่านหนังสือพิมพ์ และ ชมโทรทัศน์ผู้บริหารจะใช้เวลาในวันหยุดมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจากปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้แหล่งสารนิเทศที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ (เอกสารการวิจัย/สำรวจ) สูงที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีทำให้ไม่คุ้นเคยกับเอกสารที่เป็นการวิจัย/สำรวจซึ่งมีเนื้อหาสารนิเทศที่เป็นงานเขียนเชิงวิชาการล้วน ๆ จึงทำให้การใช้เอกสารที่เป็นการวิจัย/สำรวจอ่านและเข้าใจได้ยากจึงทำให้ มีปัญหาการใช้ ตามไปด้วย และพบว่าแหล่งสารนิเทศที่เป็นสารนิเทศจากสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดมีปัญหาในการใช้ต่ำสุดนั้น เพราะผู้บริหารมีความคุ้นเคยและใช้สารนิเทศจากสำนักงานสามัญศึกษาเป็นประจำทั้งที่เป็นบุคลากรและเอกสารของสำนักงาน และทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อมูลที่ได้จากสำนักงานฯ เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากโรงเรียนมัธยมทั่วทั้งจังหวัดที่ผู้บริหารทุกโรงเรียนต้องใช้และมีการรับส่งสารนิเทศกับสำนักงานฯเป็นประจำ และเมื่อพิจารณาปัญหาด้านภาษาพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีปัญหาการใช้สารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษ และภาษาไทยอยู่ในระดับ

การใช้สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยซึ่งทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารได้รับการฝึกอบรม สัมมนา หรือศึกษาเพิ่มเติมทางด้านภาษามากขึ้น และบางครั้งผู้บริหารต้องใช้ภาษาต่างประเทศในการศึกษางานต่างประเทศทำให้จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น และที่ผลการวิจัยปรากฏว่าปัญหาการใช้สารนิเทศภาษาไทยและภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลางแสดงว่าผู้บริหารมีความรู้ด้านภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้นและมีการใช้มากขึ้นจึงทำให้ผลการวิจัยปรากฏผลดังกล่าว นอกจากนี้ยังทำให้ทราบว่าสารนิเทศภาษาไทยก็ยังสามารถตอบสนองความต้องการใช้ได้คืออยู่

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

4.1.1 การนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

1) ผู้บริหารนับเป็นกลุ่มที่มีความจำเป็นต้องการใช้สารนิเทศมากในการตัดสินใจทาง การบริหาร การที่ทราบการใช้สารนิเทศของผู้บริหาร จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากต่อหน่วยงานที่ให้ บริการสารนิเทศ เช่น ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ควรจะนำผลการวิจัยไปประยุกต์ และปรับปรุง ระบบการให้บริการให้ตรงกับการใช้ของกลุ่มผู้บริหารให้มากที่สุดและมีประโยชน์สูงสุด ซึ่งจากผล การวิจัยทำให้ทราบว่ากลุ่มผู้บริหาร มีการใช้สารนิเทศที่แตกต่างจากกลุ่มผู้ใช้ห้องสมุดกลุ่มอื่น ๆ เช่น ในด้านช่วงเวลา แหล่งสารนิเทศ และเนื้อหา ของสารนิเทศนั้น ปรากฏว่ากลุ่มผู้บริหารใช้แหล่ง สารนิเทศที่ไม่ใช่ในเวลาทำการของห้องสมุด และผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ใช่ห้องสมุด เนื้อหาของ สารนิเทศมักจะใช้เอกสารที่ได้จากการอบรม ประชุม สัมมนา ฯลฯ เป็นส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้น ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาจำเป็นต้องจัดบริการแก่กลุ่มผู้บริหารที่แตกต่างไปจากกลุ่ม อื่น ๆ เช่น จัดบริการข่าวสารทันสมัย หรือจัดมุมสารนิเทศ เอกสารการประชุม สัมมนา ฝึกอบรม ฯลฯ ไว้ให้บริการเป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ เป็นต้น

2) ผู้บริหารมีการใช้สารนิเทศที่ได้จากเอกสารการประชุม ประชุม สัมมนา ชมนิทรรศการ อยู่ในระดับมาก ดังนั้นห้องสมุดควรพิจารณาถึงความเป็นไปได้ที่จะจัดหาเอกสารที่ผู้ บริหารได้จากการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา และการชมนิทรรศการมาไว้สำหรับให้บริการ ซึ่งจะเป็น สิ่งหนึ่งที่กลุ่มผู้บริหารจะเห็นความสำคัญของแหล่งให้บริการสารนิเทศมากขึ้นและใช้บริการเพิ่ม มากขึ้น

3) ควรมีการประสานงานหรือร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่ให้บริการสารนิเทศ เช่น ศูนย์ข้อมูลกรมสามัญศึกษา กับสำนักงานสามัญศึกษา ที่เป็นแหล่งรวบรวมสารนิเทศของกรมที่สมบูรณ์ที่สุดต้องแสวงหาแนวทางในการร่วมมือกันในการให้บริการสารนิเทศแก่กลุ่มผู้บริหารให้ได้มากที่สุดและสะดวกที่สุด และร่วมมือกันในการจัดสัมมนาและหาแนวทางหรือกลยุทธ์ในการให้บริการกลุ่มนี้อย่างสม่ำเสมอ

4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาการใช้สารนิเทศของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้ตัวแปรอื่นๆ ที่ยังไม่ได้ทำการวิจัย เช่น สังกัดของโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานกับไม่ได้รับรางวัลฯ เป็นต้น

2) ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการใช้สารนิเทศของกลุ่มผู้บริหาร

3) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารนิเทศของกลุ่มผู้บริหาร